

1822

2023

1907

Утвърдил:.....

Виктор Кръстев

Директор на Средно училище „Христо Ботев“ гр. Враца

Учебна програма

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

по История и цивилизации – V клас

2023/2024 учебна година

34 учебни седмици по 1 час седмично – 34 часа

Изготвил: .....

/ Малина Тодорова /

I. Представяне на учебната програма

Програмата за избираеми учебни часове по история и цивилизации в V клас задълбочава и разширява придобитите знания и умения в часовете за обща подготовка по история и цивилизации. Тя е изработена съгласно съдържанието на общообразователната подготовка по история и цивилизации в V клас и обхваща епохите Праистория и Античност. В обучението се акцентира и върху историята на днешните български земи през разглежданите епохи чрез ресурсите на краезнанието. Така се постига пълноценно разглеждане на историческите процеси по нашите земи като част от средиземноморския свят през Праисторическата и Античната епохи. Програмата изцяло е съобразена с възрастовите особености и интереси на петокласниците към историческото познание. Чрез нея се обогатяват историческите знания, развиват се умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание, стимулира се самостоятелна, творческа и изследователска дейност на учениците.

II. Цели на обучението:

1. Да се разшири и обогати представата на учениците за появата и достиженията на първите човешки цивилизации от Средиземноморския свят и днешните български земи, които са част от този свят, през праисторическата и античната епоха.
2. Да се формира отношение към античното културно наследство и неговата роля в историческото битие на Европа.
3. Да се генерира разбиране за активната роля на човека в историческия процес и органичната връзка между миналото и настоящето.
4. Да се формира траен интерес към историята на българските земи и родния край през изучаваните епохи.
5. Да се развиват у учениците умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание.
6. Да се насърчава творческата дейност на учениците и самостоятелността при реализирането на проектна дейност.

III.Основни умения:

- Усвояване на основни техники на историята;
- Установяване синхронност между събития и личности;
- Използване на хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития;
- Различаване видовете исторически източници;
- Извличане на информация от различни исторически източници – документи, карти, изображения, справочна и художествена литература, видеофилми, ИКТ по зададени показатели ;
- Съставяне на кратък план върху дадена тема;
- Създаване на кратък писмен отговор на исторически въпрос по зададени показатели;
- Представяне на информация чрез компютърна програма Power Point;
- Формиране на умения за работа в малка група и екип, участие в ролеви игри.

IV.Основни понятия: Исторически извори, Праистория, Античност, хронология, археология, еволюция, номади, земеделци, некропол, цивилизация, държава, свободни хора, роби, писменост, религия, жрец, храм, полис, колонизация, олигархия, демокрация, граждани, елинизъм, агора, Тракийски конник, магистрати, провинция, патриции, плебеи, форум, Християнство, Библия.

Ме-сец	Учеб на сед-ми-ца	Тема от учебната програма	Тема на урока	Дейности	Забелж-ка
IX	1	Въведение в историята	1. Хилядолетната история на бълг. земи, българите и България	Преговор	
	2		2. Науката история. Времето в историята	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
X	3	Въведение в историята Праистория:	3. В търсене на произхода на човека	Упражнение - работа с истор. атлас, контурна карта, УТ	
	4	- Общество и всекидневен живот;	4. Ловци и творци. Земеделието променя света	Упражнение – работа с контурна карта, УТ	
	5	- Културно наследство	5. Балканските земеделци на прага на цивилизацията	Наблюдение-РИМ, археологическ и разкопки.	
	6		6. Праистория -обобщение	Упражнение - работа с истор. атлас, УТ, Интернет	
XI	7	Първите цивилизации: - Държавност;	7. Човекът край големите реки. Времето на фараоните	Упражнение – истор. атлас, контурна карта, УТ	
	8		8. Първите държави в Месопотамия. Империи в Древния Изток	Упражнение – работа с истор. извори, УТ	
	9	- Общество и всекидневен живот;	9. Светът на източния човек. Свещените знаци	Упражнение –	

	10	<ul style="list-style-type: none"> - Културно наследство; - Религия 	10. Богове, гробници, храмове. Царството на евреите	работа с истор. атлас, УТ, контурна карта, Интернет - Виртуална разходка	
XII	11	Първите цивилизации	11. Първите цивилизации-обобщение	Проверка и оценка	
	12	Древна Елада:	12. Първите европейци	Упражнение – работа с истор.	
	13	<ul style="list-style-type: none"> - Държавност 	13. Микенският свят и Троянската война.	атлас, контурна карта, УТ,	
	14		14. Гръцката колонизация	Интернет	
I	15	Древна Елада:	15. Спарта и Атина	Упражнение – работа с истор.	
	16	<ul style="list-style-type: none"> - Държавност 	16. Гръко-персийски воители. Пелопонеска война	атлас, УТ, контурна карта	
	17	Древна Елада и елинистическият свят:	17. Империята на Александър Македонски	Интернет Упражнение – УТ, Интернет	
II	18	Древна Елада и елинистическият свят:	18. Светът на древния елин	Упражнение – работа с истор.	
	19	<ul style="list-style-type: none"> - Културно наследство; - Религии; 	Наследството на Древна Елада	извори, УТ, истор. атлас, Интернет-виртуална разходка	
	20	<ul style="list-style-type: none"> - Общество и всекидневен живот; - Религии; - Културно наследство; 	19. Елинистическият свят	Упражнение – работа с контурна карта, УТ, истор. извори, атлас, Интернет	
	21		20. Богове и герои	Упражнение – учебник, УТ, Интернет	
	22	Древна Тракия:	21. Древна Елада-обобщение	Обобщителни обобщителни упражнения	
	23	<ul style="list-style-type: none"> - Държавност; - Общество и 	22. Траките. Одриското царство	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ,	

III	24	всекидневен живот - Културно наследство; - Религия Древен Рим: - Държавност	23. Светът на траките. Долината на тракийските царе -културното наследство на Древна Тракия	контурна карта Интернет Наблюдение в РИМ- Враца	
	25		24. Раждането на Рим.Римската република 25. Пунически войни. От република към империя	Упражнение – работа с контурна карта,УТ	
IV	26	Древен Рим: - Държавност;	26. Рим и Средиземно-морието	Упражнение – работа с контурна карта-стр.14,УТ	
	27		27. Общество и религия на древните римляни	Упражнение – работа с истор. атлас,контурна карта,УТ	
	28	- Общество и всекидневен живот	28. Всекидневието в римския град. Светът на робите	Работа с Интернет	
V	29	Древен Рим: - Културно наследство;	29. Древна Тракия в римския свят	Упражнение – работа с истор. извори,УТ	
	30	- Религия;	30. Рим-вечният град	Упражнение – работа с истор. извори,УТ	
	31		31. Появата на християнството.	Наблюдение	
	32		32.Залезът на Римската империя. Римската култура и наследство	Упражнение	
VI	33	Древна Елада и елинистическия свят.	33. Древен Рим -обобщение	Обобщителни упражнения	
	34	Древна Тракия.Древен Рим: - Културно наследство	34. Древен Изток -обобщение		

1822

2023

1907

Утвърдил:.....

Виктор Кръстев

Директор на Средно училище „Христо Ботев“ гр. Враца

Учебна програма

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

по История и цивилизации – VI клас

2023/2024 учебна година

34 учебни седмици по 1 час седмично – 34 часа

Изготвил:.....

/ Малина Годорова/

I. Представяне на учебната програма

Обучението в ИУЧ по история и цивилизации в VI клас обхваща епохата на Средновековието, която в рамките на европейската история е периодът V – XV век, а в националната ни история - от най-старата история на славяни и българи до края на XVII век. Териториалният обхват включва както географските параметри на Европа, така и други части на света, с които европейският свят влиза в определени контакти. В тематично отношение се акцентира върху динамиката на онези политически, стопански, социални и културни процеси, които са в основата на формиране на облика на европейската цивилизация. Същевременно се открояват процеси в българското общество и държава, които разкриват българските приноси в Европейското средновековие и допринасят за утвърждаване на българската идентичност като част от европейската идентичност. В процеса на обучение се затвърждават вече усвоените и се развиват нови умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание.

II. Цели на обучението:

1. Да се разшири и обогати представата на учениците за изучаваната историческа епоха на Средновековието.
2. Да се формира отношение към средновековното културно наследство и неговата роля в историческото битие на Европа.
3. Да се генерира разбиране за активната роля на човека в историческия процес и органичната връзка между миналото и настоящето.
4. Да се формира траен интерес към историята на българските земи и родния край през изучаваните епохи.
5. Да се развият у учениците умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание.
6. Да се насърчава творческата дейност на учениците и самостоятелността при реализирането на проектна дейност.

III. Основни умения:

- Усвояване на основни техники на историята;
- Установяване синхронност между събития и личности;
- Използване на хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития;
- Различаване видовете исторически източници;
- Извличане на информация от различни исторически източници – документи, карти, изображения, справочна и художествена литература, видеофилми, ИКТ по зададени показатели ;
- Съставяне на кратък план върху дадена тема;
- Създаване на кратък писмен отговор на исторически въпрос по зададени показатели;
- Представяне на информация чрез компютърна програма Power Point;
- Формиране на умения за работа в малка група и екип, участие в ролеви игри.

IV. Основни понятия:

Средновековие/Средни векове; варвари, хан/кан ,княз, народност, халиф, „свещена война“, феодал, съсловие, васалитет, езичество, „Златен век“, книжовна школа, Църква, патриарх, папа, архиепископ ,ерес, манастир ,икона, ислям ,Коран,джамия,кръстоносци, харта, цех, буржоа,катедра, ордени:- монашески- рицарски ; православие,католицизъм,

Ме-сец	Учеб на сед-ми-ца	Тема от учебната програма	Тема на урока	Дейности	Забелж-ка
IX	1		1. Начален преговор	Преговор	
	2		2. От гибелта на Рим до откриването на Америка	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
X	3		3. Великото преселение на народите Империята на Новия Рим - Византия	Упражнение - работа с истор. атлас, контурна карта, УТ	
	4		4. Франкската държава и империя Арабският халифат	Упражнение – работа с контурна карта, УТ	
	5		5. Средновековните държави (V – XI в.) Славянският свят	Упражнение - работа с истор. атлас, УТ	
	6		6. Създаване и укрепване на българската държава	Упражнение - работа с истор. атлас, УТ	
XI	7		7. Силата на българските ханове Българската държава: владетел, управление, институции (VII – XI в.)	Упражнение – учебник, УТ	
	8		8. Покръстване на българите Могъщество на България при цар Симеон	Упражнение – работа с истор. карта, УТ, контурна карта Упражнение –	

	9		9. Залез и гибел на Първото българско царство Летопис на Крумовата династия	работа с истор. атлас, УТ, контурна карта Упражнение – работа с истор. атлас, УТ, контурна карта	
	10		10. Възход на Византия при Македонската династия Западноевропейското общество – духовници, воини, селяни	Упражнение – работа с истор. карта, УТ, контурна карта	
XII	11		11. Един ден в Константинопол. Общество и всекидневие във Византия Общество и всекидневие на българите (VII – XI в.)	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
	12		12. Средновековното общество Културно наследство на християнска Европа (V – XI в.)	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
	13		13 Делото на св. св. Кирил и Методий. Златният век на българската култура Славянската писменост – част от културното богатство на Европа	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
	14		14. Християнската църква (IV – XI в.)	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ	
I	15		15. Възникване и разпространение на исляма. Християнство и ислям – два съжителстващи и сплитащи се свята	Упражнение – работа с истор. атлас, УТ, контурна карта	
	16		16. Средновековна Европа и българите (V	Упражнение –	

	17		<p>– XI в.) Норманските завоевания. Централизация на Английското кралство</p> <p>17. Централизация на Френското кралство Кръстоносните походи</p>	<p>работа с истор. атлас, УТ Упражнение – работа с истор. атлас, УТ</p> <p>Упражнение – работа с истор. атлас, УТ</p>	
II	18		18. Българите под византийска власт Възстановяване на Българското царство от Петър и Асен	Упражнение – работа с истор. извори, УТ	
	19		19. Цар Калоян, Византия, Папството и кръстоносците България – водеща сила в Европейския югоизток	Упражнение – работа с контурна карта-стр.11, УТ	
	20		20. Военните победи на българите (XII – XIII в.) Българското царство между възход и упадък	Упражнение – работа с контурна карта-стр.11, УТ	
	21		21. Завладяване на България и Балканите от османците	Упражнение – учебник, УТ	
III	22		22. Възникване и облик на средновековните градове Обществени промени в Западна Европа и Византия (XII – XIV в.)	Упражнение – работа с истор. атлас УТ, контурна карта	
	23		23. Българското общество (XII – XIV в.) Средновековните общества (XII – XIV в.)	Упражнение – работа с истор. атлас УТ, контурна карта	
	24		24. Западноевропейско средновековно културно наследство	Упражнение – работа с истор. атлас УТ, контурна карта	
			25. Културно	Упражнение –	

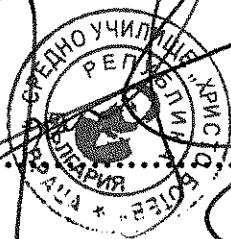
	25		наследство на Византия и византийския свят	работа с истор. атлас УТ, контурна карта	
IV	26		26. Българско средновековно културно наследство Църквата и религията в живота на средновековния човек	Упражнение – работа с контурна карта,УТ	
	27		27. Средновековното европейско наследство в световната култура Европа и българите (XII – XV в.)	Упражнение – работа с истор. атлас,контурна карта ,УТ	
	28		28. Империята на османските султани Непокорните българи	Упражнение – работа с истор. атлас-,контур- на карта –,УТ	
V	29		29. Българите срещу османската власт Общество и всекидневие на българите (XV – XVII в.)	Упражнение – работа с истор. извори,УТ	
	30		30. Българите и другите – контакти и конфликти Живите традиции на българската култура	Упражнение – работа с истор. извори,УТ	
	31 32		31. Православната вяра – опора на българския народ 32. Християнската вяра, манастирите и новите светци мъченици	Упражнение – работа с истор. извори,УТ Упражнение	
VI	33		33. Българите под османска власт (XV – XVII в.)		
	34		34. Посещение на музеи и музейни сбирки		

1822

2023

1907

Утвърдил:.....

Виктор Кръстев

Директор на Средно училище „Христо Ботев“ гр. Враца

Учебна програма

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

по История и цивилизации – VII клас

2023/2024 учебна година

36 учебни седмици по 1 час седмично – 36 часа

Изготвил: .....

/ Филипка Цанова/

I. Представяне на учебната програма

Програмата за избираеми учебни часове по история и цивилизации в VII клас задълбочава и разширява придобитите знания и умения в часове за обща подготовка по история и цивилизации. Тя е изработена съгласно съдържанието на общообразователната подготовка по история и цивилизации в VII клас на прогимназиалния етап, свързана е с националната ни история и обхваща периода от началото на Възраждането /XVIIIв./ до началото на XXв. Програмата изцяло е съобразена с възрастовите особености и интереси на учениците към историческото познание. Чрез нея се обогатяват историческите знания, развиват се придобити умения, стимулира се самостоятелна, творческа и изследователска дейност.

II. Цели на обучението:

1. Да се представи историческото развитие на българската общност и държава в неговата цялост и развитие
2. Да се развива разбирането за значението на демократичните институции и тяхното нормално функциониране в модерното общество като гаранция за правата и свободите на гражданите
3. Да се разкрива връзката между самосъзнанието на българската общност и промените – стопански, духовни, културни, политически – в обществото през разглежданите исторически периоди
4. Да се формират нагласи за съжителство на хора от различни религиозни, езикови и културни общности, като условие за функциониране на демократичните общества в съвременния свят
5. Да се формира нагласа за градивността на човешката инициатива в демократичното общество и гражданската отговорност на отделната личност
6. Да се представя българската културна идентичност през разглежданите исторически периоди като част от европейската и да формира разбирането за непрекъснатост на културните процеси
7. Да развива у учениците умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание
8. Да се стимулира разбирането за активната роля на човека за големите стопански, духовни, политически и културни

промени в българското общество през разглеждания период

9. Пробуждане на любознателност към историята на родния край като органична част от историческите процеси и явления от общонационалната история

III. Основни умения:

- Ученикът използва хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития.
- Ученикът извлича информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми.
- Ученикът открива различия или съвпадения при описание на едни и същи събития в различни исторически източници.
- Ученикът изработва кратък и разширен план, прави писмено описание на значима историческа личност, създава кратък писмен отговор на исторически въпрос със зададени опори.
- Ученикът търси и подбира информация чрез ИКТ по зададени показатели.

IV. Основни понятия:

Българско възраждане, светско образование, интелигенция, читалище, Екзархия, нация, национална революция, Велики сили, модернизация, реформа, български национален въпрос, конституция, законодателна власт, изпълнителна власт, съдебна власт, държавни институции: - Народно събрание - Министерски съвет, граждански права, политическа партия, парламентарни избори, опозиция, преврат, национална катастрофа, авторитарна власт, референдум, тоталитарно управление, култ към личността, комунистически режим, Източен блок, миграция, пропаганда, НАТО, Европейски съюз.

Ме-сец	Сед-мица	Тема от учебната програма	Тема на урока	Дейности	Забележка
IX	1		1. Средновековното наследство – достиженията на средновековната цивилизация	Беседа	
	2		2. Българските земи под османска власт (XV – XVII век)	Беседа	
X	1	Българско възраждане (XVIII – XIX в.) Идеи и политики	3. Новото време и българите	Упражнение – работа с истор. атлас, контурна карта, УТ	Посещение на къща-музей Д.Хаджитошев Зад.-ист. книжка за Хр. Ботев Посещение на РИМ – Ботева зала
	2		4. Първите народни будители.	Упражнение - работа с истор. извори, УТ	
	3		5. Новото българско училище. Движение за независима църква	Упражнение- работа с контурна карта , УТ	
	4		6. Начало на организирано националноосвободително движение. Българското националноосвободително движение (1869 – 1875)	Упражнение - работа с атлас, Интернет, УТ, контурна карта	
XI	1	Българско възраждане (XVIII – XIX в.) Идеи и политики. Общество и всекидневен живот. Култура и културно наследство	7. Априлско въстание 1876 г.	Упражнение - работа с истор. извори, атлас , контурна карта-стр.6, УТ	Посещение на комплекс „Вестител-ят“ Посещение на етнографски комплекс „Св. Софроний Врачански “
	2		8. Руско-турската война (1877 – 1878) и освобождението на България	Упражнение – работа с истор. атлас, контурна карта-стр.7, УТ	
	3		9. Стопански промени през XVIII – XIX век	Упражнение – работа с контурна карта -стр.3, атлас, УТ	
	4		10. Промени в българското общество през Възраждането	Упражнение – истор.извори, УТ	
	5		11. Светът на възрожденските българи.	Упражнение – истор.извори,	

			Българската култура през Възраждането	УТ	
XII	1	Българско възраждане (XVIII – XIX в.) Идеи и политики. Общество и всекидневен живот. Култура и културно наследство	12. Българското възраждане (XVIII – XIX в.) -обобщение	Упражнение – обобщ. задачи от учебник, УТ	
XII	2	България от Освобождението до края на Втората световна война	13. Възникване на българския национален въпрос. Изграждане на Княжество България	Упражнение – работа с истор. атлас, извори, УТ	
	3	Държавност и политики	14. Търновската конституция. Съединението на Източна Румелия с Княжество България и неговата защита	Упражнение – работа с истор. атлас, контурна карта-стр.9, УТ	
I	1	България от Освобождението до края на Втората световна война	15. България в края на XIX век. Поява на политическите партии в Княжество България	Упражнение – работа с истор. извори, УТ	
	2	Държавност и политики	16. Българите извън пределите на свободната държава. Признаване на Независимостта на България	Упражнение – характеристика на историческа личност	
	3		17. Войни за национално обединение (1912 – 1918)	Упражнение – работа с истор. атлас, контурна карта-стр.11,12,13, УТ	
	4		18. България в периода между двете световни войни. България в годините на Втората световна война	Упражнение – работа с истор. атлас, контурна карта-стр.14,15, УТ	
II	1	България от Освобождението до края на Втората световна война	19. България от началото на XX век до края на Втората световна война-обобщение	Упражнение – работа с истор. извори, УТ	
	2	Държавност и политики Общество и всекидневен живот	20. Развитие на българското стопанство след Освобождението. Модернизация на българското общество	Упражнение – работа с истор. извори, атлас, УТ	
	3	Култура и културно наследство	21. Българската култура след Освобождението	Упражнение – работа с истор. атлас, учебник, УТ	
	1	България от Освобождението до края на Втората световна война. Държавност и политики	22. Какво знам за България в периода след Освобождението до края на	Упражнение – работа с истор. извори, УТ	

III	2 3 4	България след Втората световна война до 1989 г. Държавност и политики	<p>Втората световна война</p> <p>23. Промяна в политическата система.</p> <p>24. Установяване на тоталитарно управление</p> <p>25. България в Източния блок</p>	<p>Упражнение – работа с истор. атлас,</p> <p>Упражнение – работа с истор. извори, УТ</p> <p>Упражнение – работа с истор. извори, УТ</p>
IV	1 2 3	<p>Общество и всекидневен живот</p> <p>Култура и културно наследство</p> <p>България след Втората световна война до 1989 г. Държавност и политики Общество и всекидневен живот. Култура и културно наследство</p>	<p>26. Икономически промени в селото и града. Българското общество (1944 – 1989)</p> <p>27. Българската култура през втората половина на ХХ век</p> <p>28. Какво научихте за... България след Втората световна война до 1989 г.- обобщение</p>	<p>Упражнение – работа с истор. извори, Интернет</p> <p>Упражнение – работа с учебник, контурна карта-стр.17,УТ</p> <p>Упражнение – работа с истор. извори,УТ</p>
V	1 2 3 4	България след 1989 г. Държавност и политики Общество и всекидневен живот. Култура	<p>29. Край на комунистическия режим и началото на демокрацията</p> <p>30. България и обединяваща се Европа</p> <p>31. Българинът – гражданин на България и на света</p> <p>32. Културно развитие на съвременна България</p>	<p>Упражнение – работа с истор. извори,УТ</p> <p>Упражнение – работа с контурна карта-стр.18,19,УТ</p> <p>Упражнение – работа с истор. извори,УТ</p> <p>Упражнение – работа с контурна карта,УТ</p>
VI	1 2 3 4		<p>33. Какво научихте за... България след 1989 г.</p> <p>34. Какво научихте за... Българите и България от XVIII до началото на XXI век</p> <p>35. Българите и България от XVIII до началото на XXI век</p> <p>36. Българите и България от XVIII до началото на</p>	<p>Обобщителни упражнения</p> <p>Обобщителни упражнения</p> <p>Представяне на проект</p> <p>Представяне на проект</p>